

KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr. 330/2010**2015/EØS/29/50**

av 20. april 2010

om anvendelsen av artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte på grupper av vertikale avtaler og samordnet opptreden(*)

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til rådsforordning nr. 19/65/EØF av 2. mars 1965 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse grupper av avtaler og samordnet opptreden⁽¹⁾, særlig artikkel 1,

etter offentliggjøring av utkast til forordning,

etter samråd med Den rådgivende komité for konkurransaker og

ut fra følgende betraktninger:

1) Ved forordning nr. 19/65/EØF gis Kommisjonen myndighet til gjennom en forordning å anvende artikkel 101 nr. 3 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte⁽²⁾ på visse grupper av vertikale avtaler og tilsvarende samordnet opptreden som faller inn under traktatens artikkel 101 nr. 1.

2) I kommisjonsforordning (EF) nr. 2790/1999 av 22. desember 1999 om anvendelse av traktatens artikkel

81 nr. 3 på grupper av vertikale avtaler og samordnet opptreden⁽³⁾ defineres en gruppe av vertikale avtaler som Kommisjonen anser normalt oppfyller vilkårene fastsatt i traktatens artikkel 101 nr. 3. I betraktning av den generelt positive erfaringen med anvendelsen av den forordning, som opphører å gjelde 31. mai 2010, og idet det tas hensyn til ytterligere erfaring som er gjort siden forordningen ble vedtatt, bør det vedtas en ny gruppeunntaksforordning.

3) Den gruppen av avtaler som normalt kan anses å oppfylle vilkårene fastsatt i traktatens artikkel 101 nr. 3, omfatter vertikale avtaler om kjøp eller salg av varer eller tjenester dersom slike avtaler inngås mellom ikke-konkurrerende foretak, mellom visse konkurrenter eller av visse sammenslutninger av detaljister. Den omfatter også vertikale avtaler som inneholder tilleggsbestemmelser om overdragelse eller utnyttelse av immaterialrettigheter. Begrepet «vertikale avtaler» bør omfatte tilsvarende samordnet opptreden.

4) Ved anvendelsen av traktatens artikkel 101 nr. 3 ved forordning er det ikke nødvendig å fastsette hvilke vertikale avtaler som kan komme inn under traktatens artikkel 101 nr. 1. Ved en individuell vurdering av avtaler i henhold til traktatens artikkel 101 nr. 1 må det tas hensyn til flere faktorer, særlig markedsstrukturen på tilbuds- og etterspørselssiden.

5) Fordelen gitt ved gruppeunntaket fastsatt ved denne forordning bør begrenses til vertikale avtaler som med tilstrekkelig sikkerhet kan antas å oppfylle vilkårene i traktatens artikkel 101 nr. 3.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 102 av 23.4.2010, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 77/2010 av 11. juni 2010 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV (Konkurranseregler), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 49 av 16.9.2010, s. 34.

⁽¹⁾ EFT 36 av 6.3.1965, s. 533.

⁽²⁾ Med virkning fra 1. desember 2009 har artikkel 81 i EF-traktaten blitt artikkel 101 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte. De to artiklene er innholdsmessig identiske. I denne forordning bør henvisninger til artikkel 101 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte forstås som henvisninger til artikkel 81 i EF-traktaten der det er relevant.

⁽³⁾ EFT L 336 av 29.12.1999, s. 21.

- 6) Visse typer av vertikale avtaler kan forbedre den økonomiske effektiviteten innenfor en produksjons- eller distribusjonskjede ved å muliggjøre bedre samordning mellom de deltakende foretakene. De kan særlig føre til en reduksjon i partenes transaksjons- og distribusjonskostnader og sikre et best mulig investerings- og salgsnivå.
- 7) Sannsynligheten for at slike effektivitetsøkende virkninger oppveier eventuelle konkurransebegrensende virkninger som skyldes restriksjoner i de vertikale avtalene, avhenger av avtalepartenes markedsrett, og dermed av i hvilken grad foretakene møter konkurranse fra andre leverandører av varer eller tjenester som deres kunder anser som innbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grunn av deres egenskaper, pris og bruksområde.
- 8) Det kan antas at dersom markedsandelen av det relevante markedet til hvert enkelt foretak som er part i avtalen ikke overstiger 30 %, vil vertikale avtaler som ikke inneholder visse typer alvorlige konkurransebegrensninger, i sin alminnelighet bidra til å forbedre produksjonen eller distribusjonen og sikrer forbrukerne en rimelig andel av fordelene dette medfører.
- 9) Over markedsandelsgrensen på 30 % er det ingen formodning om at vertikale avtaler som faller inn under traktatens artikkel 101 nr. 1, vanligvis vil medføre objektive fordeler av en slik art og et slikt omfang at de oppveier ulempene de skaper for konkurransen. Samtidig er det ingen formodning om at de vertikale avtalene omfattes av traktatens artikkel 101 nr. 1 eller at de ikke oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 101 nr. 3.
- 10) I henhold til denne forordning bør det ikke gis unntak for vertikale avtaler som inneholder restriksjoner som sannsynligvis vil begrense konkurransen og skade forbrukerne, eller som ikke er absolutt nødvendige for å oppnå effektivitetsøkende virkninger. Gruppeunntaket fastsatt ved denne forordning bør særlig ikke omfatte vertikale avtaler som inneholder visse typer alvorlige konkurransebegrensninger, som minstepriser og faste priser for videresalg samt visse typer geografisk beskyttelse, uavhengig av de berørte foretakenes markedsandel.
- 11) For å sikre adgang til eller hindre ulovlig samordning på det relevante marked bør det knyttes visse vilkår til gruppeunntaket. For dette formål bør unntaket for konkurranseklausuler begrenses til klausuler som ikke overskrider en fastsatt varighet. Av samme årsak bør enhver direkte eller indirekte forpliktelse for medlemmene i et selektivt distribusjonssystem til ikke å selge bestemte konkurrerende leverandørers merker, ikke omfattes av fordelene gitt ved denne forordning.
- 12) Markedsandelsgrensen, det at visse vertikale avtaler ikke unntas, og vilkårene som er fastsatt i denne forordning vil normalt sikre at de avtaler som gruppeunntaket gjelder for, ikke gir de deltakende foretakene mulighet til å utelukke konkurransen for en vesentlig del av de aktuelle varene.
- 13) I henhold til artikkel 29 nr. 1 i rådsforordning (EF) nr. 1/2003 av 16. desember 2002 om gjennomføring av konkurransereglene fastsatt i traktatens artikkel 81 og 82⁽⁴⁾, kan Kommisjonen trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordning dersom den i et bestemt tilfelle fastslår at en avtale som unntaket i denne forordning får anvendelse på, likevel har virkninger som ikke er forenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3.
- 14) I henhold til artikkel 29 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1/2003 kan en medlemsstats konkurransemyndighet trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordning med hensyn til en medlemsstats territorium, eller en del av det, dersom den i et bestemt tilfelle fastslår at en avtale som unntaket i denne forordning får anvendelse på, likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 101 nr. 3 på medlemsstatens territorium, eller en del av det, som har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked.
- 15) For å fastslå om fordelene gitt ved denne forordning bør trekkes tilbake i henhold til artikkel 29 i forordning (EF) nr. 1/2003, er de konkurransebegrensende virkningene som kan oppstå som følge av parallelle nett av vertikale avtaler som har lignende virkninger, og som i betydelig grad begrenser adgangen til eller konkurransen på et relevant marked, av særlig betydning. Slike kumulative virkninger kan for eksempel oppstå i tilfelle av selektiv distribusjon eller konkurranseklausuler.
- 16) For å styrke overvåkingen av parallelle nett av vertikale avtaler som har lignende konkurransebegrensende virkninger, og som omfatter mer enn 50 % av et gitt marked, bør Kommisjonen ved forordning kunne erklære at denne forordning ikke får anvendelse på vertikale avtaler som inneholder bestemte begrensninger med hensyn til det aktuelle marked, og på den måten sørge for at traktatens artikkel 101 igjen anvendes fullt ut på slike avtaler –

(⁴) EFT L I av 4.1.2003, s. 1.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Definisjoner

1. I denne forordning menes med

- a) «vertikal avtale» en avtale eller samordnet opptreden inngått mellom to eller flere foretak som, i henhold til avtalen eller den samordnede opptreden, utøver virksomhet innenfor ulike ledd i produksjons- eller distribusjonskjeden, og som gjelder vilkårene for partenes kjøp, salg eller videresalg av visse varer eller tjenester,
- b) «vertikal begrensning» en konkurransebegrensning i en vertikal avtale som omfattes av virkeområdet for traktatens artikkel 101 nr. 1,
- c) «konkurrerende foretak» en faktisk eller potensiell konkurrent, «faktisk konkurrent» et foretak som utøver virksomhet på det samme relevante markedet, «potensiell konkurrent» et foretak som i fravær av den vertikale avtalen på et realistisk grunnlag, og ikke bare som en teoretisk mulighet ved en liten, men varig økning i de relative prisene, på kort tid vil kunne foreta de nødvendige tilleggsinvesteringer eller påta seg andre nødvendige byttekostnader for å tre inn på det relevante markedet,
- d) «konkurransesklausul» enhver direkte eller indirekte forpliktelse som hindrer kjøperen i å produsere, kjøpe, selge eller videreselge varer eller tjenester som konkurrerer med de varer eller tjenester som omfattes av avtalen, eller enhver direkte eller indirekte forpliktelse for kjøperen til å kjøpe fra leverandøren, eller fra et annet foretak utpekt av leverandøren, mer enn 80 % av kjøperens samlede innkjøp av de varer eller tjenester som omfattes av avtalen samt deres erstatningsvarer eller -tjenester på det relevante marked, beregnet på grunnlag av verdien av eller, dersom det er standard praksis i bransjen, mengden av foretatte innkjøp det foregående kalenderår,
- e) «selektivt distribusjonssystem» et distribusjonssystem der leverandøren påtar seg å selge varene eller tjenestene som omfattes av avtalen, enten direkte eller indirekte, bare til forhandlere som er utvalgt på grunnlag av bestemte kriterier, og der disse forhandlerne påtar seg å ikke selge slike varer eller tjenester til forhandlere som ikke er godkjent innenfor det området som leverandøren har reservert for å drive dette systemet,

f) «immaterialrettigheter» industrielle eiendomsrettigheter, knowhow, opphavsrettigheter og opphavsrettsbeslektede rettigheter,

g) «knowhow» en helhet av ikke-patentert, praktisk viten som følger av leverandørens erfaring og prøving, og som er hemmelig, betydelig og identifisert; med «hemmelig» menes i denne sammenheng at knowhowen ikke er allment kjent eller tilgjengelig; med «betydelig» menes at knowhowen er betydelig og nyttig for kjøperen med henblikk på bruk, salg eller videresalg av de varer eller tjenester som omfattes av avtalen; med «identifisert» menes at knowhowen er beskrevet på en tilstrekkelig omfattende måte til at det blir mulig å få bekreftet at den oppfyller hemmelighets- og betydelighetskriteriet,

h) «kjøper», blant annet, et foretak som i henhold til en avtale som omfattes av traktatens artikkel 101 nr. 1 selger varer eller tjenester på vegne av et annet foretak,

i) «kjøpers kunde» et foretak som ikke er part i avtalen og som kjøper de varene eller tjenestene som omfattes av avtalen fra en kjøper som er part i avtalen.

2. I denne forordning skal betegnelsene «foretak», «leverandør» og «kjøper» omfatte deres respektive tilknyttede foretak.

Med «tilknyttede foretak» menes

a) foretak der en avtalepart direkte eller indirekte

i) har myndighet til å utøve mer enn halvparten av stemmerettene, eller

ii) har myndighet til å utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets kontrollorgan, styre eller de organer som rettslig representerer foretaket, eller

iii) har rett til å lede foretakets forretninger,

b) foretak som overfor en avtalepart direkte eller indirekte har de rettigheter eller den myndighet som er nevnt i bokstav a),

- c) foretak der et foretak som er nevnt i bokstav b) direkte eller indirekte har de rettigheter eller den myndighet som er nevnt i bokstav a),
- d) foretak der en avtalepart sammen med ett eller flere av foretakene som er nevnt i bokstav a), b) eller c), eller foretak der to eller flere av de sistnevnte foretak i fellesskap har de rettigheter eller den myndighet som er nevnt i bokstav a),
- e) foretak der de rettigheter eller den myndighet som er nevnt i bokstav a), i fellesskap innehas av
- i) avtalepartene eller deres respektive tilknyttede foretak som er nevnt i bokstav a)–d), eller
- ii) én eller flere av avtalepartene eller ett eller flere av deres tilknyttede foretak som er nevnt i bokstav a)–d), og én eller flere tredjemenn.

Artikkel 2

Unntak

1. I henhold til traktatens artikkel 101 nr. 3 og med forbehold for bestemmelsene i denne forordning erklæres det at traktatens artikkel 101 nr. 1 ikke får anvendelse på vertikale avtaler.

Dette unntaket får anvendelse i den grad avtalene inneholder vertikale begrensninger.

2. Unntaket fastsatt i nr. 1 får anvendelse på vertikale avtaler inngått mellom en sammenslutning av foretak og dens medlemmer, eller mellom en slik sammenslutning og dens leverandører, bare dersom alle medlemmene er detaljister av varer og dersom ingen av sammenslutningens enkeltmedlemmer, sammen med sine tilknyttede foretak, har en samlet årsomsetning på over 50 millioner euro. Vertikale avtaler inngått av slike sammenslutninger skal omfattes av denne forordning, uten at det berører anvendelsen av traktatens artikkel 101 på horisontale avtaler inngått mellom medlemmene av sammenslutningen, eller på beslutninger som sammenslutningen har truffet.

3. Unntaket fastsatt i nr. 1 får anvendelse på vertikale avtaler som inneholder bestemmelser om overdragelse av immaterialrettigheter til kjøperen eller dennes bruk av disse,

forutsatt at disse bestemmelsene ikke utgjør slike avtalers hovedgjenstand og er direkte knyttet til kjøperens eller dennes kunders bruk, salg eller videresalg av varer eller tjenester. Unntaket får anvendelse under forutsetning av at bestemmelsene, når det gjelder de varer eller tjenester som omfattes av avtalen, ikke omfatter konkurransebegrensninger som har samme formål som vertikale begrensninger som ikke er unntatt etter denne forordning.

4. Unntaket fastsatt i nr. 1 får ikke anvendelse på vertikale avtaler inngått mellom konkurrerende foretak. Det får imidlertid anvendelse når konkurrerende foretak inngår en ensidig vertikal avtale og

- a) leverandøren er produsent og forhandler av varer, mens kjøperen er en forhandler og ikke et konkurrerende foretak i produksjonsleddet, eller
- b) leverandøren er tjenesteyter innen flere omsetningsledd, mens kjøperen leverer sine varer eller tjenester i detaljistleddet, og ikke er et konkurrerende foretak innen det omsetningsledd der vedkommende kjøper de tjenestene som omfattes av avtalen.

5. Denne forordning får ikke anvendelse på vertikale avtaler hvis gjenstand faller inn under virkeområdet for enhver annen gruppeunntaksforordning, med mindre annet er fastsatt i en slik forordning.

Artikkel 3

Markedsandelsgrense

1. Unntaket fastsatt i artikkel 2 får anvendelse på det vilkår at leverandørens markedsandel ikke overstiger 30 % av det relevante marked der denne selger de varene eller tjenestene som omfattes av avtalen, og kjøperens markedsandel ikke overstiger 30 % av det relevante marked der han kjøper de varer eller tjenester som omfattes av avtalen.

2. Med hensyn til anvendelsen av nr. 1, dersom et foretak innenfor rammen av en avtale med flere parter kjøper varer eller tjenester som omfattes av avtalen av et foretak som er part i avtalen og selger disse varene eller tjenestene til et annet foretak som er part i avtalen, skal det første foretakets markedsandel, både som kjøper og som leverandør, ikke overstige markedsandelsgrensen fastsatt i nevnte nummer, for at unntaket fastsatt i artikkel 2 skal få anvendelse.

*Artikkel 4***Begrensninger som fjerner fordelene ved gruppeunntaket
— særlig alvorlige begrensninger**

Unntaket fastsatt i artikkel 2 får ikke anvendelse på vertikale avtaler som direkte eller indirekte, alene eller kombinert med andre faktorer under partenes kontroll, har som formål

- a) å begrense kjøperens adgang til å fastsette sin salgspris, uten å berøre leverandørens mulighet til å fastsette høyeste salgspriser eller gi veiledende salgspriser, forutsatt at de ikke som følge av press eller incitament fra noen av partene får karakter av faste priser eller minstesalgspriser,
- b) å begrense det området eller den kundegruppen der en kjøper som er part i avtalen, uten at det berører en begrensning som gjelder kjøpers etableringssted, kan selge varene eller tjenestene som omfattes av avtalen, unntatt
 - i) en begrensning av aktivt salg til det eneområdet eller til den eksklusive kundegruppen som leverandøren har reservert for seg eller har tildelt en annen kjøper, dersom en slik begrensning ikke begrenser salget for kjøperens kunder,
 - ii) en begrensning av kjøperens salg til sluttbrukere, dersom kjøperen utøver virksomhet på grossistnivå,
 - iii) en begrensning av medlemmene i et selektivt distribusjonssystem salg til forhandlere som ikke er godkjent innenfor det området som leverandøren har avsatt til å drive dette systemet, og
 - iv) en begrensning av kjøperens mulighet til å selge komponenter som leveres med henblikk på innarbeiding, til kunder som vil kunne bruke dem til produksjon av samme type varer som dem leverandøren produserer,
- c) å begrense aktivt eller passivt salg til sluttbrukere for medlemmer av et selektivt distribusjonssystem som utøver virksomhet på detaljstnivå, uten at det berører adgangen

til å forby et medlem av systemet å utøve virksomhet fra et ikke-godkjent etableringssted,

- d) å begrense kryssleveransene mellom forhandlere innenfor et selektivt distribusjonssystem, herunder mellom forhandlere som utøver virksomhet innen ulike omsetningsledd,
- e) å begrense, etter avtale mellom en leverandør av komponenter og en kjøper som innarbeider disse komponentene, leverandørens adgang til å selge komponentene som reservedeler til sluttbrukere eller til reparatører eller andre tjenesteytere som ikke er utpekt av kjøperen til å reparere eller vedlikeholde dennes varer.

*Artikkel 5***Unntatte begrensninger**

1. Unntaket fastsatt i artikkel 2 får ikke anvendelse på følgende forpliktelser i vertikale avtaler:

- a) enhver direkte eller indirekte konkurranseklausul med ubegrenset eller over fem års varighet,
- b) enhver direkte eller indirekte forpliktelse som etter avtalens opphør hindrer kjøperen i å produsere, kjøpe, selge eller videreselge varer eller tjenester,
- c) enhver direkte eller indirekte forpliktelse for medlemmene i et selektivt distribusjonssystem til ikke å selge bestemte konkurrerende leverandørens merker.

Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav a) skal en konkurranseklausul som stilltiende fornyes utover et tidsrom på fem år anses som inngått på ubestemt tid.

2. Som unntak fra nr. 1 bokstav a) får tidsbegrensningen på fem år ikke anvendelse dersom varene eller tjenestene som omfattes av avtalen, selges av kjøperen fra lokaler og grunn som leverandøren eier eller leier av tredjemann som ikke har noen tilknytning til kjøperen, forutsatt at konkurranseklausulens varighet ikke overstiger det tidsrommet som kjøperen benytter lokalene og grunnen.

3. Som unntak fra nr. 1 bokstav b) får unntaket fastsatt i artikkel 2 anvendelse på enhver direkte eller indirekte forpliktelse som etter avtalens utløp hindrer kjøperen i å produsere, kjøpe, selge eller videreselge varer eller tjenester dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) forpliktelsen gjelder varer eller tjenester som konkurrerer med varer eller tjenester som omfattes av avtalen,
- b) forpliktelsen er begrenset til de lokalene og den grunnen som kjøperen har drevet virksomhet fra i løpet av avtaleperioden,
- c) forpliktelsen er absolutt nødvendig for å verne knowhow som leverandøren har overført til kjøperen,
- d) forpliktelsens varighet er begrenset til et tidsrom på ett år etter avtalens utløp.

Nummer 1 bokstav b) berører ikke muligheten til å pålegge en begrensning av ubegrenset varighet på bruk og formidling av knowhow som ikke er allment kjent.

Artikkel 6

Unntak fra anvendelse av forordningen

I henhold til artikkel 1a i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommisjonen ved forordning erklære at når parallelle nett av lignende vertikale begrensninger omfatter mer enn 50 % av et relevant marked, får denne forordning ikke anvendelse på vertikale avtaler som inneholder bestemte begrensninger som gjelder det aktuelle markedet.

Artikkel 7

Anvendelse av markedsandelsgrensen

Ved anvendelsen av markedsandelsgrensene fastsatt i artikkel 3 får følgende regler anvendelse:

- a) Leverandørens markedsandel skal beregnes på grunnlag av opplysninger om salgsverdien på markedet, og kjøperens markedsandel skal beregnes på grunnlag av opplysninger om innkjøpsverdien på markedet. Dersom opplysninger om salgsverdien eller innkjøpsverdien på markedet ikke er tilgjengelige, kan de aktuelle foretakenes markedsandel beregnes på grunnlag av andre pålitelige markedsopplysninger, herunder omsatte og innkjøpte volumer.

b) Markedsandelene skal beregnes på grunnlag av opplysninger for foregående kalenderår.

c) Leverandørens markedsandel skal omfatte alle varer eller tjenester som er levert vertikalt integrerte forhandlere med henblikk på salg.

d) Dersom markedsandelen i utgangspunktet ikke er over 30 %, men senere stiger over dette nivå uten å overskride 35 %, får unntaket fastsatt i artikkel 2 fortsatt anvendelse i et tidsrom på to sammenhengende kalenderår etter det året da markedsandelsgrensen på 30 % første gang ble overskredet.

e) Dersom markedsandelen i utgangspunktet ikke er over 30 %, men senere stiger til over 35 %, får unntaket fastsatt i artikkel 2 fortsatt anvendelse i ett kalenderår etter det året da nivået på 35 % første gang ble overskredet.

f) Anvendelsen av bokstav d) og e) kan ikke kombineres slik at et tidsrom på to kalenderår overskrides.

g) Markedsandelen som innehas av foretakene nevnt i artikkel 1 nr. 2 annet ledd bokstav e), skal fordeles likt mellom de foretak som har de rettigheter eller den myndighet som er oppført i artikkel 1 nr. 2 annet ledd bokstav a).

Artikkel 8

Anvendelse av terskelverdien for omsetning

1. Ved beregningen av samlet årsomsetning i henhold til artikkel 2 nr. 2 skal omsetningen oppnådd av den aktuelle part i den vertikale avtalen i løpet av det foregående regnskapsår og omsetningen oppnådd av foretakets tilknyttede foretak når det gjelder alle varer og tjenester, uten skatt og avgifter, legges sammen. I den forbindelse skal transaksjoner mellom parten i den vertikale avtalen og dennes tilknyttede foretak, eller mellom de tilknyttede foretak, ikke medregnes.

2. Unntaket fastsatt i artikkel 2 får fortsatt anvendelse dersom terskelverdien for den samlede årsomsetningen i et tidsrom på to sammenhengende regnskapsår ikke overskrides med mer enn 10 %.

*Artikkel 9***Overgangsperiode**

Forbudet fastsatt i traktatens artikkel 101 nr. 1 får ikke anvendelse i tidsrommet fra 1. juni 2010 til 31. mai 2011 med hensyn til avtaler som allerede har trådt i kraft 31. mai 2010, og som ikke oppfyller vilkårene for unntak fastsatt i denne forordning, men som 31. mai 2010 oppfylte vilkårene for unntak fastsatt i forordning (EF) nr. 2790/1999.

*Artikkel 10***Gyldighetstid**

Denne forordning trer i kraft 1. juni 2010.

Den opphører å gjelde 31. mai 2022.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 20. april 2010.

For Kommisjonen

President

José Manuel BARROSO
